

Economia Sectorial

Codi: 102302
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501572 Administració i Direcció d'Empreses	OT	4	2
2501573 Economia	OB	2	2

Professor/a de contacte

Nom: Javier Asensio Ruiz De Alda
Correu electrònic: javier.asensio@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: Sí
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: Sí

Equip docent

Angel Hermosilla Pérez
Anna Matas Prat
Javier Asensio Ruiz De Alda

Prerequisits

Es recomana haver cursat Introducció a l'Economia i Economia Espanyola.

Objectius

Es tracta d'una assignatura del tercer curs, segon semestre, obligatòria al grau d'Economia i optativa al d'ADE.

El seu temari inicia els alumnes en l'estudi dels diversos sectors econòmics i dels factors que expliquen la seva evolució. Aquest estudi pren com a principal objecte d'anàlisi l'estructura productiva de l'economia espanyola i l'insereix en les tendències internacionals relatives al comportament de les empreses i els sectors. L'assignatura esdevé, així, un camí de formació aplicada dels alumnes sobre la competitivitat en sentit microeconòmic i sobre les pràctiques regulatòries més rellevants que afecten determinades activitats econòmiques.

Els objectius formatius de l'assignatura es poden sintetitzar en els punts següents:

1. Aplicar els coneixements teòrics bàsics de la microeconomia i de l'economia de l'empresa.
2. Aprendre a utilitzar les tècniques d'anàlisi i de càlcul per a l'estudi de casos
3. Estimular l'interès envers la pràctica professional dels economistes i la direcció d'empreses i organitzacions.
4. Desenvolupar les capacitats de comunicar els coneixements adquirits a través de les expressions escrita i oral, tant de manera individual com en grup.

Competències

Administració i Direcció d'Empreses

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.
- Capacitat d'adaptació a entorns canviants.
- Capacitat de comunicació oral i escrita en català, castellà i anglès, que permeti sintetitzar i presentar oralment i per escrit la feina feta.
- Capacitat de continuar aprenent en el futur de manera autònoma, aprofundint els coneixements adquirits o iniciant-se en noves àrees de coneixement.
- Demostrar iniciativa i treballar autònomament quan la situació ho demani.
- Demostrar que es coneix l'estructura de les institucions i de l'estat, la seva evolució futura i les conseqüències de possibles canvis per contribuir constructivament en el debat sobre el paper que desenvolupen en les societats actuals.
- Gestionar el marc analític i el coneixement empíric que ofereix l'economia en les relacions internacionals i en les àrees dels àmbits econòmics més rellevants.
- Organitzar la feina, pel que fa a una bona gestió del temps i a la seva ordenació i planificació.
- Seleccionar i generar la informació necessària per a cada problema, analitzar-la i prendre decisions partint d'aquesta informació.
- Treballar en equip i ser capaç d'argumentar les propostes pròpies i validar o refusar raonadament els arguments d'altres persones.

Economia

- Capacitat d'adaptació a entorns canviants.
- Capacitat de comunicació oral i escrita en català, castellà i anglès, que permeti sintetitzar i presentar oralment i per escrit la feina feta.
- Capacitat de continuar aprenent en el futur de manera autònoma, aprofundint els coneixements adquirits o iniciant-se en noves àrees de coneixement.
- Demostrar que es coneix l'estructura de les institucions i de l'estat, la seva evolució futura i les conseqüències de possibles canvis per contribuir constructivament en el debat sobre el paper que desenvolupen en les societats actuals.
- Gestionar el marc analític i el coneixement empíric que ofereix l'economia en les relacions internacionals i en les àrees dels àmbits econòmics més rellevants.
- Iniciativa i capacitat de treballar autònomament quan la situació ho demani.
- Mostrar una motivació per la qualitat de la feina feta i una sensibilitat per les seves conseqüències en el medi ambient i en la societat.
- Organitzar la feina, pel que fa a una bona gestió del temps i a la seva ordenació i planificació.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Seleccionar i generar la informació necessària per a cada problema, analitzar-la i prendre decisions partint d'aquesta informació.
- Treballar en equip i ser capaç d'argumentar les propostes pròpies i validar o refusar raonadament els arguments d'altres persones.
- Valorar el compromís ètic en l'exercici professional.

Resultats d'aprenentatge

1. Avaluar el funcionament de la política industrial i els seus efectes en l'economia espanyola.
2. Capacitat d'adaptació a entorns canviants.
3. Capacitat de comunicació oral i escrita en català, castellà i anglès, que permeti sintetitzar i presentar oralment i per escrit la feina feta.
4. Capacitat de continuar aprenent en el futur de manera autònoma, aprofundint els coneixements adquirits o iniciant-se en noves àrees de coneixement.
5. Comparar les pautes del desenvolupament econòmic espanyol durant les dues últimes dècades, el seu marc institucional i l'evolució dels seus mercats.
6. Demostrar iniciativa i treballar autònomament quan la situació ho demani.
7. Identificar els fonaments dels avantatges competitiu als diferents sectors de l'economia.
8. Identificar les principals institucions vinculades amb el món financer, a Espanya i a escala internacional.
9. Iniciativa i capacitat de treballar autònomament quan la situació ho demani.
10. Mostrar una motivació per la qualitat de la feina feta i una sensibilitat per les seves conseqüències en el medi ambient i en la societat.
11. Organitzar la feina, pel que fa a una bona gestió del temps i a la seva ordenació i planificació.
12. Proposar processos de reestructuració productiva.
13. Proposar projectes i accions que estiguin d'acord amb els principis de responsabilitat ètica i de respecte pels drets fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
14. Proposar projectes i accions viables que potenciïn els beneficis socials, econòmics i mediambientals.
15. Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
16. Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
17. Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
18. Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
19. Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
20. Seleccionar i generar la informació necessària per a cada problema, analitzar-la i prendre decisions partint d'aquesta informació.
21. Treballar en equip i ser capaç d'argumentar les propostes pròpies i validar o refusar raonadament els arguments d'altres persones.
22. Valorar el compromís ètic en l'exercici professional.

Continguts

A. Factors de competitivitat

Tema 1. La competitivitat. Indicadors i factors de competitivitat: la productivitat.

Tema 2. La productivitat del treball la productivitat total dels factors. Els costos laborals i el cost laboral unitari.

Tema 3. El factor tecnològic i la innovació. L'Estoc de capital. El capital humà.

Tema 4. Dimensió i concentració empresarial. El finançament de les empreses.

B. Polítiques.

Tema 5. La política de competència

Tema 6. La política industrial.

Tema 7. La política de regulació i la liberalització dels sectors de xarxa.

C. Sectors

Tema 8. Els sectors manufacturadors.

Tema 9. L'energia. El subsector elèctric.

Tema 10. Els serveis i la seva expansió.

Tema 11. El sistema financer i el sector bancari.

Tema 12. Els transports i les infraestructures.

Tema 13. Les telecomunicacions.

Tema 14. L'agricultura i la política agrària de la Unió Europea.

Metodologia

La docència de l'assignatura s'imparteix de forma presencial.

El desenvolupament del curs es basa en les activitats següents:

Classes magistrals: en aquestes sessions el professor transmet als estudiants els coneixements bàsics de cadascun dels temes de la matèria. L'assistència a classe és, per tant, essencial per a adquirir aquests coneixements, que els alumnes hauran d'assimilar i aprofundir amb l'estudi personal.

Pràctiques i casos: es tracta d'un conjunt d'activitats que realitzen conjuntament els estudiants i el professor en grups més reduïts. Inclouen l'estudi de casos, la familiarització amb determinades tècniques d'anàlisi, el debat sobre l'actualitat amb la documentació pertinent i la presentació per part dels alumnes de treballs o pràctiques diverses.

La metodologia docent proposada pot experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries

Activitats autònomes: a diferència de les activitats dirigides i les supervisades, les autònomes són les que els estudiants desenvolupen per ells mateixos, a través de l'estudi dels textos proporcionats (manuals, lectures i apunts) i la realització d'exercicis.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	32,5	1,3	1, 2, 4, 5, 7, 8, 12, 20
Pràctiques i casos	17	0,68	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 20, 21
Tipus: Supervisades			
Pràctica sobre l'actualitat	13,5	0,54	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 20, 21
Tutories	2	0,08	4, 6, 20
Tipus: Autònomes			
Estudi i activitats recomanades	79,5	3,18	2, 3, 4, 6, 8, 11, 20

Avaluació

L'avaluació es realitzarà de manera continua al llarg del curs. La qualificació mitjana de l'assignatura es calcularà d'acord amb les valoracions següents:

1. Dues proves escrites: 75%.
2. Pràctiques sobre l'actualitat, activitats recomanades, participació: 25%.

L'avaluació del contingut teòric de l'assignatura es farà mitjançant dues proves escrites. La primera es farà aproximadament a la meitat del curs i la segona en la data fixada per la facultat per l'examen final. Cadascuna de les proves té el mateix pes a l'avaluació final (37,5%).

L'assignatura es considerarà superada si es compleixen els dos requisits següents:

la qualificació mitjana de l'assignatura és igual o superior a 5 i, la nota mitjana de les dues proves escrites és igual o superior a 3.8. Si un/una estudiant compleix el primer requisit però no compleix el segon tindrà una qualificació mitjana de l'assignatura de 4,5 i podrà anar a la prova de recuperació d'acord amb el que s'estableix a l'apartat "Procés de recuperació".

Si un/una estudiant compleix el segon requisit però no compleix el primer, o no compleix cap dels dos, tindrà la qualificació mitjana de l'assignatura que sorgeixi de l'aplicació directa de les ponderacions anteriors, i podrà anar a la prova de recuperació d'acord amb el que s'estableix a l'apartat "Procés de recuperació".

No avaluables:

Tindran la condició de no avaluables els alumnes que no hagin realitzat cap de les dues proves escrites.

Calendari d'activitats d'avaluació

Les dates de les diferents proves d'avaluació (exàmens parcials, exercicis en aula, entrega de treballs, ...) s'anunciaran amb suficient antelació durant el semestre.

La data de l'examen final de l'assignatura està programada en el calendari d'exàmens de la Facultat.

"La programació de les proves d'avaluació no es podrà modificar, tret que hi hagi un motiu excepcional i degudament justificat pel qual no es pugui realitzar un acte d'avaluació. En aquest cas, les persones responsables de les titulacions, prèvia consulta al professorat i a l'estudiantat afectat, proposaran una nova programació dins del període lectiu corresponent." Apartat 1 de l'Article 115. Calendari de les activitats d'avaluació (Normativa Acadèmica UAB)

Els estudiants i les estudiantes de la Facultat d'Economia i Empresa que d'acord amb el paràgraf anterior necessitin canviar una data d'avaluació han de presentar la petició omplint el document Sol·licitud reprogramació prova https://eformularis.uab.cat/group/deganat_feie/reprogramacio-proves

Procediment de revisió de les qualificacions

Coincidint amb l'examen final s'anunciarà el dia i el mitjà en que es publicaran les qualificacions finals. De la mateixa manera s'informarà del procediment, lloc, data i hora de la revisió d'exàmens d'acord amb la normativa de la Universitat.

Procés de Recuperació

"Per participar al procés de recuperació l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats que representi un mínim de dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura o mòdul." Apartat 3 de l'Article 112 ter. La recuperació (Normativa Acadèmica UAB). Els estudiants i les estudiantes han d'haver obtingut una qualificació mitjana de l'assignatura entre 3,5 i 4,9.

La data d'aquesta prova estarà programada en el calendari d'exàmens de la Facultat. L'estudiant que es presenti i la superi aprovarà l'assignatura amb una nota de 5. En cas contrari mantindrà la mateixa nota.

Irregularitats en actes d'avaluació

Sense perjudici d'altres mesures disciplinàries que s'estimin oportunes, i d'acord amb la normativa acadèmica vigent, "en cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació

d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0". Apartat 10 de l'Article 116. Resultats de l'avaluació. (Normativa Acadèmica UAB)

L'avaluació proposada pot experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Dues proves escrites	75	3,5	0,14	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22
Pràctiques, activitats recomanades i participació	25	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22

Bibliografia

Banco de España (2005), *El análisis de la Economía Española*, Alianza Editorial

García Delgado, J. L. i Myro, R. (2015): *Lecciones de economía española*, Ed. Thomson Reuters, 12a edició.

Cals Güell, J. (2013): *Los intereses del futuro. Economía en un cambio de época*, RBA.

Programari

Full de càlcul, editor de textos, codi de programació obert (R)